

පොල් වගාකිරීමේ මණ්ඩලය - 2015

පොල් වගාකිරීමේ මණ්ඩලයේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1971 අංක 46 දරන පොල් සංවර්ධන පනතේ 43 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර මණ්ඩලයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 - 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලැස්සුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාලවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටින්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් ද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැස්සුම් කිරීම පිණිස මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාල වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් මණ්ඩලයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීම ද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය හා ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) හා (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට පොල් වගා කිරීමේ මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 03

ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වෙනස් වීමක බලපෑම එම වෙනස සිදු වූ කාලපරිච්ඡේදයේ හෝ එය ඉදිරි කාලපරිච්ඡේදවලටද බලපාන්නේ නම් එම කාලපරිච්ඡේදයන්හිදී, ආදායම් ප්‍රකාශයට ඇතුළත් කරමින් ඉදිරිකාලීනව හඳුනාගත යුතු නමුත් මණ්ඩලය විසින් හඳුනාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල වෙනස්කම් රු.30,501,342 ක් පොදු අරමුදලට ගලපා තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 07 ප්‍රකාරව ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ඵලදායී ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය නොකිරීම හේතුවෙන් පිරිවැය රු.187,702,952 ක්වූ ස්ථාවර වත්කම් සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කර ඇතත් තවදුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පැවතුණි. ඒ අනුව ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 03 ප්‍රකාරව ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.2 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) වැලිගම කොළ මැලවීමේ රෝග ව්‍යාපෘතිය යටතේ දිස්ත්‍රික්ක තුනක ප්‍රාදේශීය කාර්යාල මගින් 2013 සහ 2014 වර්ෂවලදී දරන ලද රු.5,979,174 ක් අමාත්‍යාංශය මගින් ප්‍රතිපූර්ණය කරවා ගත යුතු වුවත් 2015 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් එම මුදල ප්‍රතිපූර්ණය කර ගැනීමට මණ්ඩලය අපොහොසත් වී තිබුණි.

(ආ) මහායාය ආදර්ශ පොල් උයන මගින් ණය පදනම මත ලබාදුන් පොල් හා බිත්තර සඳහා අයවිය යුතු එකතුව රු.434,625 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වනවිටත් අයනොවී පැවතුණි.

2.2.3 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම.

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉදිරිපත් කර ඇති මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එකතුව රු.308,843,920 ක්වූ ආයෝජන, එකතුව රු.30,660,114 ක් වූ ණයහිමි ශේෂ හා එකතුව රු.64,464,577 ක් වූ වෙළඳ හා

වෙනත් ණයගැති ශේෂ සනාථ කරගැනීම සඳහා ආයෝජන සහතික, ශේෂ සනාථ කිරීම් හා කාල විශ්ලේෂණ ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

2.3 නීති රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නීති රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහය VII වැනි පරිච්ඡේදයේ 12.2.3 වගන්තිය.	වැඩ බැලීමේ වැටුපක් ලැබීමට හිමිකම් ලබන තනතුර පූර්ණකාලීන වූ ද ළඟදීම පූර්ණ කාලීන නිලධාරියෙකු පත් කිරීමට අදහස් කර ඇත්තා වූද තනතුරක් විය යුතු වුවත් නිලධාරීන් 16 දෙනෙකු වැඩ බැලීම සඳහා බඳවාගෙන තිබූ අතර, ඔවුන්ගේ වැඩ බැලීමේ කාලසීමාව මාස 02 සිට මාස 104 දක්වා කාල පරාසයක පැවතුණි.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය	මහායාය ආදර්ශ පොල් උයනට අදාළ කාර්යාලයේ 2015 නොවැම්බර් 12 වන දින සිදු කරන ලද භෞතික මුදල් පරීක්ෂාවේදී
(i) මුදල් රෙගුලාසි 104, 156	රු. 14,250 ක උනතාවය හා මහායාය කප්පුරුපාය අලෙවිසැල් 2015 ජනවාරි 10 වන දින අස්ථාන ගත වී ඇති රු. 23,013 ක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.
(ii) මුදල් රෙගුලාසි 137, 138, 245, 257	එකතුව රු. 84,078,945 ක් වූ ප්‍රාග්ධන ගෙවීම්වලට අදාළ ගෙවීම් වවුචර සඳහා අනුමැතිය ලබාදීමකින් තොරව හා එකතුව රු.666,450 ක්වූ ගෙවීම් වවුචර් සහතික කිරීමකින් තොරව ගෙවීම් කර තිබුණි.
(iii) මුදල් රෙගුලාසි 371(2)	ලබා දී තිබූ අත්තිකාරම් කාර්යය නිමවූ වහාම පියවිය යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ලබා දී තිබූ එකතුව රු.4,986,697 ක්වූ අත්තිකාරම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් නිරවුල් කර නොතිබුණි.
(ඇ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/ 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය.	
9.12 ඡේදය	මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමකින් තොරව මණ්ඩලය විසින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයක් මත 2010 ජූලි සිට වෛද්‍යාධාර අරමුදලක් ආරම්භ කර තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී පමණක් වෛද්‍යාධාර ලෙස රු.14,840,530 ක් ගෙවා තිබුණි.

2.4 ප්‍රමාණවත් අධිකාරී බලයකින් තහවුරු නොවූ ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරණු ලැබේ.

- (අ) භාණ්ඩාගාර අනුමැතියකින් තොරව මණ්ඩලය විසින් රු.100,000 ක ආරම්භක තැන්පතුවකින් කප්පුක අරමුදල නමින් ජංගම ගිණුමක් විවෘත කොට තිබූ අතර එම අරමුදල වෙත පොල් පර්යේෂණ ආයතනය සහ පොල් සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් රු. 10,000,000

බැහින් මුදල් ලබාදී තිබුණි. එම අරමුදලෙහි වූ එකතුව රු. 20,100,000 ක මුදල භාණ්ඩාගාර අනුමැතියකින් තොරව 2011 වර්ෂයේ ආයෝජනය කර තිබූ අතර ඒ වෙනුවෙන් රු.8,563,474 ක පොලී ආදායමක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දක්වා ලැබී තිබුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී භාණ්ඩාගාර අනුමැතියකින් තොරව 2013 වර්ෂය වෙනුවෙන් රු.3,959,085 ක දිරි දීමනා මුදලක් පොල් වගා කිරීමේ මණ්ඩලයේ වතු පාලන සේවාවේ සේවකයින් හා කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා ගෙවා තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කර ඇති මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.36,341,560 ක ඌනතාවයක් වූ අතර, එයට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු. 34,890,412 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 71,231,972 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. 2015 වර්ෂයේ දිව්‍යාග්‍රම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක නොවීම , තවත් ඒකකයේ අතිරික්තය ඌනතාවයක් දක්වා පරිවර්තනය වීම හා මෙහෙයුම් වියදම් රු.71,860,106 කින් වැඩිවීම ඉහත පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ 4 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී 2011,2013,2014 වර්ෂවල මූල්‍ය අතිරික්තයක් පැවති නමුත් 2012 හා 2015 වර්ෂවල මූල්‍ය ඌනතාවයක් ඇති වී තිබුණි. සේවක පාරිශ්‍රමික, රාජ්‍ය බදු, ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා වූ ක්ෂය වීම් සැලකිල්ලට ගැනීමේදී මණ්ඩලයේ දායකත්වය 2012 වර්ෂයේ සිට 2014 වර්ෂය දක්වා ක්‍රමයෙන් වැඩිවී තිබුණද 2015 වර්ෂයේදී එය අඩු වී තිබුණි.

3.2 ආයතනයට එරෙහිව හෝ ආයතනය විසින් ආරම්භ කර ඇති නෛතික සිද්ධි

පුද්ගලයන් 14 දෙනෙකු විසින් එකතුව රු. 10,100,000 ක වන්දි ඉල්ලා මණ්ඩලයට එරෙහිව නඩු 07 ක් පවරා තිබූ අතර මණ්ඩලය විසින් බාහිර ආයතන හා පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකුට එරෙහිව එකතුව රු.250,100 ක වන්දි ඉල්ලා අධිකරණයේ නඩුවක් පවරා තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

1971 අංක 46 දරන පොල් සංවර්ධන පනත අනුව අරමුණු පහත පරිදි වේ.

- පොල් වගාකළ හැකි ඉඩම්වල ඵලදාව වර්ධනය කිරීම හා වර්ධනය කිරීමෙහි ලා සහායවීම, ඉඩම්වල පොල් වගාකිරීම හා ඒවා වගා කිරීම් වැඩිදියුණු කිරීමට හා විධිමත් කිරීමට සහාය වීම, (තෘණ ඇතුළුව) වෙනත් වගාවන්ගෙන් අතුරු වගා කිරීම් සඳහා සුදුසු පොල් වගා කළ ඉඩම් තෝරාගැනීම හා ඒ ඉඩම්වල අතුරුවගා වැඩ පිළිවෙලවල් වැඩිදියුණු කිරීම, මෙහෙයවීම, පවත්වාගෙන යාම හා පවත්වාගෙන යාමට සහායවීම.
- පොල් වගා කළ ඉඩම්වල සත්ව පාලනය වැඩිදියුණු කිරීම හා විධිමත් කිරීම, ඊට සහායවීම හා එහි නියුක්ත වීම, පොල් හා වෙනත් වගා වැවීම සම්බන්ධයෙන් නිසි වගා ක්‍රම විස්තර කිරීම, ජනප්‍රිය කිරීම, වැඩිදියුණු කිරීම හා මෙහෙයවීම, පොල් නිෂ්පාදනය කිරීම, නිෂ්පාදනය කිරීමෙහිලා සහායවීම හා එය වැඩිදියුණු කිරීම විධිමත් කිරීම, පොල් නිෂ්පාදන සැකසුම් කිරීමේ අලුත් ශිල්පීය ක්‍රම වැඩිදියුණු කිරීම.

- පොල් නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ආයතනවල නවීකරණ කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීම හා මෙහෙයවීම සහ ඒ ආයතනවල කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීමට සහාය වීම, උපදේශක හා ව්‍යාප්ති සේවකයන් පුහුණු කිරීම, පොල් කර්මාන්තය පිළිබඳ ශිල්පීය ස්වභාවයකින් යුත් සියලුම කරුණු සම්බන්ධයෙන් මගපෙන්වීම සහ උපදෙස් දීම හා පොල් වැවිලි පිළිබඳ හා පොල් නිෂ්පාදන කර්මාන්තයෙහි හා වෙළඳාමෙහි නියුක්ත ආයතන පිළිබඳ පාලනය හා අයිතියෙහි සමුපකාර හා සාමූහික ක්‍රම වැඩිදියුණු කිරීම.

ඉහත අරමුණු ඉටුකර ගැනීම පිළිබඳ පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) සංශෝධිත ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව ක්‍රියාකාරකම් 14 ක ප්‍රගතිය සියයට 0 සිට සියයට 60 ක් දක්වා වූ අඩු මට්ටමක තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) ආදර්ශ පොල් උයන් පරීක්ෂාව

මණ්ඩලය සතුව ආදර්ශ පොල් උයන් 12 ක් පැවති අතර 2015 වර්ෂයේදී එම ආදර්ශ පොල් උයන් වල ප්‍රගතිය පරීක්ෂා කිරීමේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

ආදර්ශ පොල් උයන්	ඉඩම් අක්කර ප්‍රමාණය	පොල් වගාවට සුදුසු අක්කර ප්‍රමාණය	පොල් වගාකර ඇති අක්කර ප්‍රමාණය	වගාකළ හැකි අක්කර ප්‍රමාණයෙන් පොල් වගා කර ඇති ප්‍රතිශතය	එල දරන පොල්ගස් ගණන	වාර්ෂික අස්වැන්න ගෙඩි	වර්ෂයකට ගසකට ගෙඩි	අක්කරයකට එලදරන ගෙඩි එලදාව
නාගන්සෝල	406	347	321	93	13,911	1,166,179	84	5,365
රන්දෙණිය	360	310	310	100	12,171	646,136	53	3,398
ලේනව	483	420	356	85	14,022	717,737	51	3,276
බෝපිටිය	142	127	104	82	4,632	274,128	59	3,788
ගර්වලන්ඩ්	405	386	386	100	13,874	724,218	52	3,341
කොරෙයි	469	374	238	64	6,072	276,134	45	2,911
පාසිකුඩා	238	172	172	100	4,000	136,423	34	2,183
මහයාය	331	290	290	100	11,950	702,060	59	3,760
ඩේසිවැලි	306	295	295	100	12,052	891,273	74	4,733
මුන්දලම	14	14	14	100	734	47,257	64	4,121
කොහොඹාන	154	113	104	92	4,492	238,144	53	3,393
පලෙයි	634	583	120	21	5,507	96,249	17	1,119
	3,942	3,431	2,710		103,417	5,915,938		
එකතුව	===	===	====		====	=====		

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(i) මණ්ඩලය සතුව ආදර්ශ පොල් උයන් 12 ට අදාළව පොල් වගාව සඳහා සුදුසු බිම් ප්‍රමාණයෙන් වගාකර ඇති බිම් ප්‍රමාණය පිළිබඳව පරීක්ෂා කිරීමේදී කොරෙයි හා පලෙයි යන ආදර්ශ පොල් උයන්වල වගා බිම් (අක්කර) ප්‍රමාණය සියයට 64 හා සියයට 21 වැනි අඩු ප්‍රතිශතයක් පෙන්නුම් කෙරුණි.

- (ii) මණ්ඩලය සතු ආදර්ශ පොල් උයන්වල පස පිළිබඳව විශ්ලේෂණයක් පොල් පර්යේෂණ ආයතනයෙන් මෙතෙක් ලබාගෙන නොමැති අතර පොල් පර්යේෂණ ආයතනය සතු දළ සිතියම් දත්ත අනුව මහායාය, බෝපිටිය, මුන්දලම, පාසිකුඩා හා ලේනව යන වතුවල පාංශු වර්ගීකරණය පොල් වගාව සඳහා සුදුසු S₂ හා S₃ යන පාංශු කාණ්ඩ වලට අයත් පාංශු වර්ගීකරණයන්ගෙන්ද යුක්ත වන අතර ඒ අනුව අවම වශයෙන් වර්ෂයකට අක්කරයකින් පොල් ගෙඩි 4,000 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් ලබාගත හැකි මට්ටමක පවතී. මණ්ඩලය සතු ආදර්ශ පොල් උයන් වතු 12 න් වතු 03 ක් පමණක් එම මට්ටමට ලඟාවී තිබූ අතර ඉතිරි වතු 09 හි වර්ෂයකට අක්කරයකට ගෙඩි 1,119 සිට 3,788 ක් අතර පරාසයක පැවතුණි.
- (iii) පොල් වගා කිරීමේ මණ්ඩලය සතුව ආදර්ශ පොල් උයන් 12 ක් ඇති අතර මුළු බිම් ප්‍රමාණය අක්කර 3,942 කි. පොල් ගස් 103,417 ක් ඇති නමුත් බීජ පොල් ලබා ගැනීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට තෝරා ඇති උසස් ශාක ගණන 12,280 කි. පසු ගිය කන්න 5 තුළ ලබා ගත් බීජ වලින් පොල් වගා කිරීමේ මණ්ඩලයෙන් ලබාගත් උපරිම බීජ ප්‍රමාණය සියයට 34 ක් වූ අතර අවසන් කන්න දෙකේ සියයට 17 ක බීජ ප්‍රමාණයක් ලබාගෙන තිබුණි. මේ අනුව පසුගිය කන්න 5 තුළදී පොල් වගා කිරීමේ මණ්ඩලයෙන් ලබා ගන්නා බීජ පොල් ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් අඩු වී තිබුණි.
- (iv) පොල් පර්යේෂණ ආයතනය විසින් වතු 70 ක අවසන් වරට තෝරා ඇති උසස් ශාක සංචිතයේ ශාක 69,367 ක තේරීම් කාල විශ්ලේෂණය පරීක්ෂා කිරීමේදී වතු 31 ක වර්ෂ 15 කට වඩා වැඩි කාලයකට පෙර තේරූ 35,700 ක්ද වර්ෂ 10 සිට වර්ෂ 15 අතර කාලය තුළ තේරූ 14,282 ක් හා වර්ෂ 5 ට වඩා අඩු කාලයකදී උසස් ශාක වලින් සියයට 9 ක් පමණක් තෝරා තිබුණි. ඒ අනුව උසස් ශාකවල වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳව මණ්ඩලය පරීක්ෂා කර බලා උසස් ශාක සංචිතය යාවත්කාලීන කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින දක්වාම පියවර ගෙන නොතිබුණි.

එසේම වර්ෂ ගණනාවකට පෙර උසස් ශාක තේරීමට පාදක කර ගන්නා ලද නිර්ණායක වර්තමානයේදීද පවතින්නේද යන්න පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමකින් තොරව වැඩි බීජ ප්‍රතිශතයක් ලබා ගන්නා ආදර්ශ පොල් උයන්වලින් අවශ්‍ය හොඳ බීජ පොල් ලබා ගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳ විගණනයේදී සැඟිමකට පත්වීමට නොහැකි විය.
- (v) වැලිගම කොළ මැලවීමේ රෝගී තත්ත්වය හේතුවෙන් වැලිගම තවාන 2009 වර්ෂයේදී වසා දමන ලද අතර පසුව එම තවාන වැලිගම රෝගයට ඔරොත්තුදෙන කොළ කුන්දිරා පොල් වර්ගය නිෂ්පාදනය කිරීමේ තවානක් ලෙස භාවිතා කර තිබුණි. එහෙත් 2014 හා 2015 වර්ෂවලදී එවැනි පොල් වර්ග නිෂ්පාදනය කර නොතිබුණි.

4.2 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2012 වර්ෂයේ මහ කන්නය සඳහා පමණක් බීජ පොල් ලබා ගැනීමේදී රාජ්‍ය ආයතන වලට පොල් වෙන්දේසියේ තීරණය වන උපරිම මිලට රු. 6 ක් එකතු කර ගෙවන ලෙස අමාත්‍යාංශ අනුමැතිය ලබා දී තිබියදී එය පදනම් කර ගනිමින් මණ්ඩලයේ 2013 යල කන්නයේ සිට බීජ පොල් සඳහා ගෙවීමේදී (පෞද්ගලික වතු සමඟ) වෙන්දේසියේ තීරණය වන උපරිම මිලට රු. 6 ක් එකතු කර ගෙවීමට සාමාන්‍යාධිකාරී විසින් උපදෙස් දී තිබුණි. ඒ අනුව නිසි අධිකාරී බලයකින් තොරව බීජ පොල් සඳහා වැඩි මුදලක් ගෙවීම හේතුවෙන් මණ්ඩලය විසින් පසුගිය කන්න 5 තුළදී රු. 104,510,862 ක මුදලක් වැඩිපුර ගෙවා තිබුණි.

- (ආ) මුන්දලම,බෝපිටිය,පාසිකුඩා,පලෙයි යන ආදර්ශ පොල් උයන්වල අක්කර 1,028 ක භූමි ප්‍රමාණයෙහි පොල් ගස් 14,873 ක් පමණ පවතින නමුත් උසස් ශාක තේරීමට මණ්ඩලය මෙතෙක් ක්‍රියා කර නොතිබුණි.
- (ඇ) බීජ පොල් අදාල තවන වෙත නොපමාව ප්‍රවාහනය කළ යුතු වුවත් 2015 මහ කන්නයේ දී අවස්ථා 10 කදී පොල් 195,845 ක් ප්‍රවාහනය සඳහා දින 28 සිට දින 70 ක කාලයක් ගතවී ඇති බව නිරීක්ෂණය වූ අතර බීජ පොල් ප්‍රවාහනය සඳහා දිගු කාලයක් ගතවීම හේතුවෙන් තේරූ බීජ පොල් ප්රවාහනය කළේද යන්න විගණනයේදී ගැටලු සහගත විය.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ප්‍රාග්ධන වියදම් දැරීමට භාණ්ඩාගාරයෙන් රු. 456,550,000 ක් මණ්ඩලය වෙත ලබා දී තිබූ අතර එයින් රු. 151,494,567 ක් පුනරාවර්ථන වියදම් සඳහා වැය කර තිබුණි.
- (ඉ) ඕස්ට්‍රේලියානු සමාගමක ශ්‍රී ලංකා නියෝජිත ආයතනය වන පෞද්ගලික සමාගමක් වෙතින් වැටුප් හා ලෙජර් ගිණුම්වලට අදාලව පරිගණක මෘදුකාංග පද්ධතියක සේවය ලබාගෙන තිබුණද එම නියෝජිතායතනය 2015 ජූනි 24 දින සිට එහි සේවය නවතා තිබූ බැවින් ඕස්ට්‍රේලියානු සමාගම සමඟ මණ්ඩලය සාපුරාම සම්බන්ධ වී ගිවිසුමකට එළඹීමකින් තොරව කටයුතු කර තිබුණි. සේවය ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් ඉකුත් වර්ෂය සඳහා නියෝජිතායතනය වෙත රු.123,572 ක ගෙවීමක් කර තිබූ අතර ඒ සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඕස්ට්‍රේලියානු සමාගම වෙත රු.292,745 ක් ගෙවා තිබුණි. තවද සාමාජික ගාස්තු ලෙස අමතරව රු.153,648 ක් ඕස්ට්‍රේලියානු සමාගම වෙත ගෙවා තිබුණි.
- (ඊ) වර්ෂය අවසානයේදී කිරිදිවැල තවානෙහි කඩන ලද පොල් 2209 ක් හා අසාර්ථක , ප්‍රතික්ෂේපිත පොල් 21,660 ක් පැවති අතර එම පොල් වෙන්දේසි කිරීමට නොපමාව කටයුතු නොකිරීම නිසා පොල් පැලවී තිබූ අතර අසාර්ථක , ප්‍රතික්ෂේප පොල් විනාශ වෙමින් පැවතුණි. එමනිසා මණ්ඩලයට ලබා ගත හැකිව තිබූ ආදායමක් අහිමි වී තිබුණි.
- (උ) 2014 සැප්තැම්බර් 30 වන දින මහායාය ආදර්ශ පොල් උයනේ තාවකාලිකව ගබඩා කර තිබූ නලළිං ඒකකයේ ඉවත්කළ රථවාහන නඩත්තු උපකරණ තොගය සම්බන්ධව 2015 මාර්තු මාසයේදී සිදුකරන ලද විමර්ෂණ වාර්තාවට අනුව අයිතම 17 ක් අස්ථාන ගත වී ඇති අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණයක් පවත්වා වගකිව යුතු පාර්ශවයන් හඳුනාගෙන අදාල වටිනාකම අයකර ගැනීමට විගණිත දිනය වූ 2016 ජූනි 30 දක්වාම කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඌ) ගම්පහ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ 2015 යල හා මහ කන්න වලට අදාලව ප්‍රජා තවාන් සඳහා ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ ඉඩම් හිමියන්ගේ වතු 13කින් බීජ පොල් 60,080 ක් ලබා ගෙන තිබුණද, පොල් පර්යේෂණ ආයතනය විසින් එම ඉඩම්වල බීජ පොල් ලබා ගැනීම සඳහා උසස් ශාක තේරීමක් සිදුකර නොතිබූ හෙයින් බීජ පොල් වල ඵලදායීත්වය පිළිබඳව විගණනයේදී සැඟිමකට පත්විය නොහැකි විය.
- (එ) ගවගාල් ඉදිකිරීමේ සහනාධාර ඉල්ලුම්කරුවන්ගේ ඉඩම්වල නීත්‍යානුකූල අයිතිය තහවුරුකර ගැනීමකින් තොරව ගවගාල් 82 ක් ඉදිකිරීම සඳහා 2012 වර්ෂයේ සිට 2014 වර්ෂය දක්වා එකතුව රු.2,005,000 ක්ද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.735,000 ක්ද වශයෙන්ද සහනාධාර ලබා දී තිබුණි. ගවගාල් සඳහා සහනාධාර ලබාදීමේදී එය ලබා ගැනීමෙන් පසු ගව පාලනය පවත්වාගෙන යා යුතු අවම කාලය පිළිබඳව ගිවිසුම්ගත කොන්දේසියක් නොතිබුණු අතර ලබාදුන් සහනාධාර සම්බන්ධයෙන් පසුවපරම් කිරීමක් සිදුකළ බවට සාක්ෂි විගණනයේදී අනාවරණය නොවුණි.

4.3 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයෙන් බැහැරව තනතුර දරන්නාට පමණක් ජෛද්ගලික වන සේ තනතුරු 05 ක් සඳහා නිලධාරීන් 05 දෙනෙකු බඳවාගෙන තිබුණි.
- (ආ) 1971 අංක 46 දරන පොල් සංවර්ධන පනතට අනුව ව්‍යවස්ථාමය ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබියදී හා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුමත කර තිබූ කාර්ය මණ්ඩලයට පරිබාහිරව ක්‍රියාකාරී අධ්‍යක්ෂවරයෙකු 2015 මාර්තු මාසයේ සිට පත් කර තිබූ අතර ඒ වෙනුවෙන් රු. 607,312 ක දීමනාවක් ගෙවා තිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 6.5.1 ඡේදය ප්‍රකාරව ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත ගිණුම් ඉදිරිපත්කළ යුතු වුවත්, මණ්ඩලය විසින් ගිණුම් ඉදිරිපත් කර තිබුණේ 2016 මාර්තු 16 වන දිනදීය.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින්වර මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතු විය.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර	නිරීක්ෂණ
(අ) ගිණුම්කරණය	පරිගණක ගිණුම්කරණ පද්ධතියට අනුව යාවත්කාලීනව ගිණුම් පවත්වාගෙන නොයාම සහ ආදර්ශ පොල් උයන්වල ගිණුම්කරණය පරිගණක ගත නොකිරීම.
(ආ) කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය	බඳවා ගැනීමේ පරිපාටිය හා සේවක සංඛ්‍යාව අනුමත කර නොගැනීම.
(ඇ) තවාන් හා වතු කළමනාකරණය	තවාන්වල කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිකර නොගැනීම සහ ආදර්ශ පොල් උයන්වලින් බීජ පොල් ලබා ගැනීම වර්ධනය නොකිරීම .
(ඈ) සහනාධාර ගෙවීම්	සහනාධාර ගෙවීම් පසු විපරම් නොකිරීම, පොල් පැල ලබාදීමේදී සියළු කාර්යයන් එක් නිලධාරියෙකු විසින් සිදු කිරීම නිසා වංචාවන් සිදුවීමේ හැකියාවක් පැවතීම, පැල නිකුත් කිරීමේදී විනිවිදභාවයකින් යුතුව කටයුතු නොකිරීම .